

Monumentnummer*: 513362

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 23 november 1999
Kadaster deel/nr 82741/145

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Haarlem Haarlem Noord-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Haarlem Den Hout (42)

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Haarlem I 4316

Omschrijving**

Inleiding

In 1887 ontworpen en in 1888 gebouwde VRIJSTAANDE VILLA in neorenaissance stijl. De villa, gelegen aan de oostzijde van het Florapark, is ontworpen door architect A. van der Steur jr. in opdracht van de heren Vincent Kersten en Hendrik Matthijs Kersten. Het pand is thans (1993) in gebruik als kantoorruimte.

Het Florapark werd in 1873 door L.P. Zocher ontworpen en maakte onderdeel uit van een plan voor de aanleg en bebouwing van het Hazepatersveld. Het Hazepatersveld was een weiland, gelegen tussen de Dreef, Hazepaterslaan en Wagenweg, dat kort vóór 1873 door de gemeente Haarlem was aangekocht van de Doopsgezinde gemeente. De gemeente Haarlem stond voor ogen het weiland te transformeren tot een villapark en zij gaf hiertoe het bedrijf van L.P. Zocher's vader, J.D. Zocher & Co., de opdracht om een plan voor aanleg en bebouwing van het Hazepatersveld te ontwerpen.

In dit plan van aanleg, dat in 1873 gereed kwam, is een contrast zichtbaar tussen enerzijds de formele, stedelijke aanleg zoals die aan het Floraplein en de Dreef gedacht was en anderzijds de landschappelijke aanleg van het Florapark en een deel van de Hazepaterslaan.

In totaal waren er in het plan 50 woonhuizen geprojecteerd. In de uiteindelijke uitvoering zouden er echter 56 worden gerealiseerd, waardoor er sprake is van een zekere verdichting van het oorspronkelijke ontwerp.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Als eerste kwam de stedelijk aandoende eclectische bebouwing langs het Floraplein tot stand (1876-'77), gevolgd door de neo-renaïssancistische woonblokken langs de Dreef (1880 en 1882). Het Florapark en het westelijk deel van de Hazepaterslaan raakten pas in de periode na 1880 bebouwd, nadat de in Engelse landschapsstijl ontworpen parkaanleg alhier was voltooid.

In het Florapark werden in de periode 1880-1892 acht vrijstaande villa's en drie dubbele villa's gebouwd. Eén van deze villa's, gelegen op de hoek met de Wagenweg, werd in 1939 afgebroken en vervangen door een school. De overige villa's zijn echter nog in het park aanwezig en verkeren voor een groot deel nog in originele staat. Ook de parkaanleg en de kavelverdeling (er heeft geen verdichting van de percelen plaatsgevonden) zijn nog merendeels oorspronkelijk. Het Florapark heeft hierdoor zijn aanzicht als villapark behouden.

De erfafscheidingen tussen de openbare weg en de percelen aan het Florapark, Dreef en Hazepaterslaan zijn bij de aanleg van het villapark in één uniforme stijl ontworpen. Deze oorspronkelijke erfafscheidingen zijn nog bij alle panden aanwezig, al dan niet deels opnieuw opgebouwd.

N.B. De tegen de noord- en oostgevel van het pand gelegen nieuwere aanbouw valt, evenals het door een uitbouw niet meer in oorspronkelijke staat verkerende tuinhuisje, buiten de bescherming.

Omschrijving

Vrijstaande villa van drie bouwlagen: begane grond, verdieping en kapverdieping. Het geheel is gebouwd op een vrijwel vierkant grondplan en wordt gedekt door een samengestelde kap bekleed met grijze shingles en grijze Hollandse pannen (achterzijde). In het westelijk dakschild bevindt zich een kleine dakkapel onder tentdak bekleed met grijze shingles. Op het zuidoosten van het dak bevindt zich een circa twee meter hoge rechthoekige bakstenen schoorsteen.

Het pand is opgetrokken in rode baksteen op een natuurstenen plint. De detailleringen in de gevels zijn voornamelijk van pleisterwerk. Tussen de begane grond en de verdieping is een omlopende gepleisterde geprofileerde cordonlijst aangebracht. Ook zijn er rondom horizontale speklagen van pleisterwerk op de gevels aangebracht. In de west- en noordgevel zijn deze speklagen deels versierd met een uitspringend rechthoekig vlakje met vier facetten. Tussen de verdieping en de kapverdieping bevindt zich rondom een geprofileerde houten kroonlijst. Langs de zuidgevel en westgevel bevindt zich vlak onder deze kroonlijst een in siermetselwerk uitgevoerde bakstenen horizontale decoratieband. Over alle gevels van het pand bevinden zich nog originele zwartijzeren afvoerpijpen. Deze vierkante afvoerpijpen zijn vastgezet door middel van smeedijzeren decoraties.

De voorgevel van het pand (west) telt vier vensterassen, waarbij de linker vensteras en de twee rechter vensterassen naar voren springen. De westgevel bevat onder meer houten schuifvensters, voorzien van donkergroen geverfde houten jaloezieën met glas-inlood bovenlichten. De vensters op de verdieping worden afgesloten door segmentbogen met een gepleisterde sluitsteen en een mozaïek van rode en gele steentjes in de spaarvelden. De vensters op de begane grond worden direct afgesloten door de rondom lopende cordonlijst. In de tweede, iets terugliggende, vensteras vanaf links, bevindt zich op de begane grond - bereikbaar door middel van een drie treden tellende natuurstenen trap - de entree bestaande uit een blank gelakte houten voordeur met classicistische detailleringen. Ter weerszijden van de entree staat een groen geverfd houten bankje met een ondersteuning van siersmeedwerk. Boven de entree bevindt zich een houten balkon met smeedijzeren sierhekwerk en dubbele houten balkondeuren.

De naar voren springende linker vensteras is boven de kroonlijst circa één meter doorgetrokken en wordt afgesloten door een steil opgaand en afgeknot tentdak met ingezwenkte dakschilden. Dit tentdak is bekleed met grijze shingles en wordt bekroond door een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

smeedijzeren sierhekwerk met op de hoeken van het hekwerk smeedijzeren windvanen. Onder het tentdak, dat in het voorschild voorzien is van een driehoekige kleine dakkapel, bevindt zich een overkragende houten daklijst gedragen door houten consoles. Het raam op de verdieping van deze vooruitspringende vensteras, is aan weerszijden voorzien van een dubbele bakstenen pilasterstelling, die deels bepleisterd is.

De eveneens naar voren springende twee rechter vensterassen worden boven de kroonlijst afgesloten door een halsgevel onder ingestoken zadeldak. De halsgevel is rijk versierd met renaissancistische detailleringen - merendeels in pleisterwerk uitgevoerd - zoals een dubbele pilasterstelling, pinakels en vleugelstukken met palmetten. De gevel wordt bekroond door een fronton van pleisterwerk met daaronder een cartouche met het jaartal "1888". In de zuidgevel bevinden zich op de verdieping drie vensterassen, waarbij alleen de westelijke vensteras is voorzien van een houten schuifvenster met glas-in-lood bovenlicht en groen geverfde houten jaloezieën. De overige vensterassen zijn blind. Alle drie vensterassen zijn voorzien van een segmentboog met gepleisterde sluitsteen en een mozaïek van gele en rode steentjes in de spaarvelden. Op de begane grond bevindt zich langs de zuidgevel een grote houten erker van één bouwlaag onder plat dak. Ten oosten van deze erker, die openslaande tuindeuren aan de oostzijde heeft, bevindt zich in de zuidgevel één blind venster.

De noordgevel van het pand heeft alleen blinde vensters: twee op de verdieping en één op de begane grond. De blinde vensters op de verdieping zijn wederom voorzien van segmentbogen met een gepleisterde sluitsteen en een mozaïek van gele en rode steentjes in de spaarvelden. Op de begane grond is, vermoedelijk in de eerste helft van de 20ste eeuw, tegen de oostkant van de noordgevel een één bouwlaag hoge bakstenen aanbouw onder plat dak gebouwd. Deze aanbouw loopt door over de noordzijde van de oostgevel.

De oostgevel (achterzijde) bestaat onder meer uit een risalerende linkertravee, die op de verdieping twee houten T-schuifvensters met glas-in-lood bovenlichten bevat. De middentravee van deze achtergevel is door de daklijst heen doorgetrokken en wordt afgesloten door een plat dak. Ook hier bevindt zich, evenals in de rechtertravee, ter hoogte van de verdieping een houten T-schuifvenster met glas-in-lood bovenlicht. Op de begane grond bevindt zich in de linkertravee een vernieuwde dubbele openslaande deur en is in het noordelijk deel van de gevel de omlopende aanbouw aangebracht.

De tuin rondom de villa is nog deels intact. Het interieur van het pand is echter grotendeels gewijzigd. De villa bezit aan de straatzijde nog de oorspronkelijke erfafscheiding. Deze erfafscheiding bestaat uit een laag bakstenen muurtje afgedekt door een hardstenen plint, met daar bovenop een donkergroen geverfd smeedijzeren sierhekwerk. De erfafscheiding wordt op twee plaatsen onderbroken voor een entree. Deze entrees worden aan weerszijden gemarkeerd door een donkergroen geverfde gecanneleerde ijzeren zuil op een hardstenen basement. Het Corinthisch kapiteel van de zuil wordt bekroond door een in goudkleur geverfde dennenappel.

Waardering

Gaaf bewaarde villa met bijbehorende erfafscheiding van algemeen belang wegens architectuurhistorische en cultuurhistorische waarde, alsmede wegens ensemblewaarde als onderdeel van de villa-bebouwing in het door zijn landschappelijke aanleg waardevolle Florapark.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument